

Slávnosť Krista Kráľa: Milosrdenstvo ako nasledovanie Krista

22. novembra 2020

Mt 25, 31 – 46

Milé sestry a bratia v Kristovi

V dnešnom svete získavajú monarchie určitý šarm: stačí si prelistovať bulvárnu tlač, všimnúť si dlhé televízne prenosy z tzv. kráľovských (alebo kniežacích – Monako) svadiieb. Sám si niekedy pozriem júnový prenos tradičnej vojenskej prehliadky na počesť britskej kráľovnej. Vzniká tak otázka, či dnešný sviatok (a napríklad aj prenosy cirkevných slávností) nechce ťažiť z podobného resentimentu, nostalgie za pekne hierarchicky usporiadaným svetom? Kristus ako vládár na tróne – Pantokrator – sa začal zobrazovať v dobe, keď rímsky cisári potrebovali legitimizovať svoju vlastnú moc: ako moc danú od Boha. Sviatok Krista Kráľa bol ale zavedený, keď väčšina monarchií vo svete končila – na začiatku 20. storočia. Keby sme sviatok Krista Kráľa chápali len ako zdôraznenie jeho moci, z ktorej sa niečo má ujsť aj nám (kresťanom, cirkvi), tak dnešné evanjelium o slúžiacom kráľovi a nasledovaní Krista v službe chudobným a trpiacim pôsobí ako predvídavá a trochu ironická korekcia tejto snahy.

Ježiša Krista ako božieho Syna chápeme ako sprítomnenie Boha na zemi. Ježiš znamená predovšetkým sprítomnenie záujmu Boha o človeka, božej lásky k človeku – vidíme v ňom Boha, ktorého môžeme charakterizovať ako milosrdenstvo.

Čo nám hovorí dnešný sviatok o božom kráľovstve? Predovšetkým naznačuje, že ono nie je kráľovstvom politickým, v ktorom sa zápasí o určitý podiel na moci vo svete, ale je to mesiánske - eschatologické kráľovstvo. Uskutočňuje ho a sprítomňuje pre nás on sám – na neho sa máme pozeráť. Kristovo kráľovstvo sa nedá popísať dogmatickými definíciami, nemôžeme sa ho zmocniť vonkajšími prostriedkami, Kristovo kráľovstvo je vecou vnútorného vzťahu, v ktorom sa do istej miery stotožňujeme (obrazne povedané – podobne ako v láske) s Kristom samotným. Ježiš nás pozýva k tomu, aby sme aj my (podobne ako on) boli pri trpiacom človekovi, pozýva k milosrdenstvu. To nechcú byť len slová, to nechce byť nejaká téza. To sa nedá tam, kde trpiaceho človeka chápeme len ako nejaký vonkajší objekt – Ježišov príkaz splníme len tak, kde vieme byť pri druhom človeku – kde sa snažíme s druhým stotožniť svojim srdcom. (nie vždy to dokážeme, ale - povedané biblicky: nemali by sme zabudnúť, že aj my sme boli „v egyptskom dome cudzincami“) Tam, kde v trpiacom vidíme Krista – alebo inak: kde ako tí, ktorí sa s Kristom stotožňujú, vieme sa aj s trpiacim stotožniť. Milosrdenstvo nie je vecou vonkajšieho milodaru (i keď aj on k nemu patrí). Milosrdenstvo je – ako to naznačuje samotné slovo vecou nášho srdca – vnútra. Niekedy máme sklon povedať: pomôžeme, ale pod podmienkou, že tí druhí zostanú kdesi mimo nášho pohľadu. (v nemocnici, vo väznici, v Afrike....) Milosrdenstvo je ale vecou vzťahu – v ktorom ten druhý do istej miery stáva nami samotnými.

Iste – nie vždy to dokážeme, preto nemáme právo moralizovať. Každý z nás cíti v tomto ohľade vlastnú nedostatočnosť (a teda aj potrebu milosrdného prístupu zo strany Boha voči nám). Keďže Boh milosrdenstva a jeho kráľovstvo sú mesiánske – eschatologické: tak zatiaľ sa otvárajú nožnice medzi realitou a cieľom.

Ale zároveň nás evanjelium pozýva, aby sme pracovali na sprítomnení tohto kráľovstva. Jánovo evanjelium, ktoré je určitým zhrnutím ostatných evanjelií nám výslovne pripomína, že máme konať Ježišove skutky. Dokonca podľa toho evanjelia (a rovnako aj podľa Ježiša) máme a môžeme pritom ísť

ešte aj ďalej – budete konať väčšie skutky ako ja... Máme totiž tie skutky konať v našej dobe – a to sa dá len tvorivo.

Bratia a sestry, nesnažme sa dnes ani inokedy opájať víťaznou predstavou vládnuceho Krista – namiesto toho sa pripodobňujme jeho skutkom, jeho pohľadu na svet.